Ч. 148 (11.116). Львів, середа 6. липня 1927. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед загадкою.

Львів, 5. липня 1927.

Всі польські партії, вся польська преса, особливо столична та всі партійні лідери ломлять собі нині голови над тим, що буде зі соймом? Чи він розвяжеться сам, чи його розвяжуть? І коли це станеться? Ось загадка, чи радше цілий комплекс загадок, яких ніяк не можуть розвязати навіть найбільше кваліфіковані польські політики та політичні всезнайки. Та всеж комплекс цих питань для польської правиці далеко не вичерпується. Бо її цікавлять ще інші, а саме: чи нові вибори будуть розписані на основі старої виборчої ординації, чи на основі якоїсь нової? Над цею новою тепер дуже інтензивно працюють у конституційній комісії та підкомісії, але якось з того нічого путнього не виходить, крім хіба щораз то нових проєктів.

Та хоч як великий запал до праці помітний тепер у деяких польських послів, особливо хієно-пястівських, то, на жаль, цей запал, як слушно замічує орган краківських консерватистів „Час", дещо спізнений і важко протиставитися враженню, що розбудився він не з внутрішньої потреби, але під напором загального невдоволення з дотеперішньої діяльности сойму, а подекуди і під впливом занепокоєння послів своєю долею. І хоч запал до праці зявився, то над будуччиною сойму повисла загадка, що більше повис меч Дамокля. А хоч ухвалою про право на саморозвязання сойм бажав унезалежнити себе від волі уряду, то одначе все те, що було по тій ухвалі—наглядно доказало, що нема в соймі настільки моральної сили, щоби себе волі уряду протиставити. Заки ця ухвала перейде через усі стадії законодатної чи пак парляментарної процедури, то може перестати взагалі бути актуальною.

Не диво тому, що деякі польські політики махнули вже рукою на ту непевну і загадкову будуччину теперішнього сойму та почали розтрясати справу слідуючого сойму. Але тут знов новий клопіт! Який буде той сойм? Варшавський „Роботнік" приносить у тій справі статтю пос. Недзялковського. Він твердить, що все те, що робиться для пониження теперішнього сойму в очах прилюдної опінії, зашкодить найбільше новому соймові, хочби він був якнайкращий.

„Відношення уряду до сойму (теперішнього!) — пише Недзялковський — в ході відбуваючоїся надзвичайної сесії стало значно гірше ніж було досі. Міністри не бувають зовсім на пленарних засіданнях, представники виконавчої влади з правила не забирають голосу на засіданнях комісій, або просто на них не приходять. Вже не перестерігається звичайних форм. „Законодатні палати фунґують цілком незалежно від уряду, уряд не підтримує ніякого контакту з парляментом; осягнули ми ідеальний подіял влади, про який і не снилося ніколи бідному Монтеск'є, творцеві відносної теорії. Фактична демократія заломилася безпосередньо по травневому перевороті; тепер, очевидно, прийшов час на оставшу ще при житті формальну демократію".

Такий стан справи не може, на думку Недзялк., віщувати нічого доброго і новому соймові, бо

„істотна частина проблеми міститься в тому, що відношення уряду до сойму переломлюється в прилюдній опінії, серед урядників, серед війська, серед поліції, як відношення до установи, а не до поодиноких послів, і звідси випливають небочислимі наслідки, яких легковажити не можна. Ми є свідками ліквідації парляментарної демократії в Польщі".

Коли серед таких обставин і при таких моральних настроях збереться новий сойм, то найдеться він у дуже траґічному положенні, бо буде змушений, на думку Недзялковського, з місця **виборювати для себе позицію в державі,** виборювати її від бюрократії, частини преси, прилюдної опінії. Наслідком цього буде це **сойм боротьби.** Колиж побідить, тоді — каже Недз. — важко буде здержати Польщу від того, щоби не перекинулася в другу крайність — всевлади парляменту, від теперішньої всевлади уряду.

Сумні ці міркування видатного лідера ППС та й не пасують вони якось до нього і його товаришів, що в великій мірі причинилися своїми заслугами до такого стану, який описують.

Праві та консервативні кола теж думають про будучий сойм та бояться дуже за його долю. При теперішній ординації він стане, на їх думку, не кращим, але може навіть гіршим від теперішнього. Тому заздалегідь треба не допустити до цього. Але як? Зовсім просто: ухвалити зміну виборчої ординації! Тут уже є й усякі пропозиції; не тільки ті, нам відомі комісійні проєкти, що творяться незалежно від уряду, але пропозиції компромісового виходу з важкої та напруженої ситуації, що витворилася між урядом і соймом і заваготіла тим самим і над справою зміни виборчої ординації. Сенатор Косковський пише про такий вихід ось що:

„Фактично є тільки один вихід і одна дорога: ухвалити в порозумінні з урядом розумну виборчу ординацію, але власне в порозумінні з урядом, не проти уряду. То одинокий вихід для сойму, при якому він може сальвувати свою гідність і спокійно уступити. Тимчасом сойм робить усе, щоби конфлікт з урядом поглибити і загострити, а не має сили, щоби в ньому побідити. Отже позволяє на дальший розвиток „процесу гиття".

З тим погоджується вповні і краківський „Час". За те далеко ширше ставить справу посол Туґут. Він вимагає далекойдучих змін конституції в тому напрямі, щоби запевнити більшу трівкість урядам і незалежність парляментам. Одначе нічого конкретного на вихід з теперішньої ситуації він не пропонує.

Таким чином бачимо, що мобілізується уже в Польщі поволі опінія для майбутнього сойму. Соймом боротьби з прилюдною опінією та урядом вважають його одні. соймом зрівноваженим і працездатним хочуть його бачити другі, але таким зможе він стати — на їх думку — тільки при зміні виборчої ординації. Іншими словами працездатним в польському ендецько-реакційному розумінні стане він тільки під умовою, коли не буде в ньому представництва національних меншостей. Це і є істотою всіх клопотів та жури польських безплодних політиків.

Німеччина й Польща.

Що думає визначний англійський дипльомат про політику Німеччини супроти Польщі.

Віденський „Нає Вінер Журналь" приніс на днях розмову свого кореспондента Арнольда Рехберґа з визначним активним англійським дипльоматом на тему німецької політики у відношенні до Польщі. Ця розмова настільки цікава, що ми позволимо собі передати її в цілости.

Німеччина — говорив анґлійський державний муж — хоче дістати назад Данціґ і коридор Висли. Передумовою сповнення цього німецького бажання мусілоб бути, самозрозуміло, одночасне цілковите відвернення нім. уряду від уряду більшовицького. У виданій перед кількома днями в Льондоні книжці Авґура „Німеччина й Европа" представлено, як німецька державна оборона (райхсвер) переговорює і змовляється з більшовиками. На всякий випадок ані Анґлія ані Франція не в силі радити полякам поважно, щоб вони віддали Німеччині Данціґ і коридор Висли, оскільки не буде одночасно забезпечене відвернення Німеччини від СРСР і приступлення її до фронту зах. держав. Але навіть за анґлійською і французькою порадою моглаб Польща тільки тоді віддати коридор Висли і Данціґ Німеччині, якби Данціґ став вільним портом для Польщі і якби Німеччина заґарантувала також усі інші польські границі, зокрема східні границі Польщі разом з Францією й Анґлією. Одначе ніхто не може твердити, що протипольська кампанія деяких німецьких ґазет улекшує приготування такої розвязки.

Німецька політика — на думку анґлійського дипльомата — не виявляє ніякої льоґіки, хоч Німеччина заключила вже промисловий союз із Францією, до якого по всякій правдоподібности приступить небавком і Анґлія. Булоб зовсім природно, якби після того розбудовано також політичний союз Німеччини з Францією й Анґлією. Одначе німецька дипльоматія остентаційно оминає це питання. А що Німеччина не має цілком певно потрібних військових засобів, щоби здобути Данціґ і коридор Висли у війні проти Польщі, Франції й Анґлії, а з другого боку черв. армія не представляє якоїнебудь вартости, отже й не моглаб у такій війні поважно помогти Німеччині, — то нельоґічність німецької закордонної політики взагалі, а німецької політики у відношенні до Польщі зокрема, ясна.

Німецька дипльоматія, каже виразно анґлійський політик, хоче також опорожнення околиці Рапну. Анґлія, порвавши з більшовиками, доказала, що вона вважає більшовицький уряд своїм ворогом. Тому анґлійська дипльоматія не стане, розуміється, радити Франції, аби вона опорожнила долину Рапну, поки не буде певности, що Німеччина стоїть по стороні західних держав. А вже зовсім певно Анґлія не приложить до того своєї руки, якби істнувало дальше підозріння, що Німеччина зможе одного гарного дня виступити проти західних держав рука в руку з більшовиками.

Правда, саме недавно, бо в часі конфлікту між Анґлією і СРСР., преса німецьких правих партій станула явно по стороні Анґлії. Це в Анґлії зараз зауважено і воно зробило добре враження. Анґлійський співрозмовник німецького журналіста переконаний, що постава німецької правої преси розумна, бо СРСР економічно є такий розторощений, а його червона армія такої нужденної вартости, що в дійсности союз із ним для Німеччини не представляє ніякої поважної вартости. Але ця сама права преса є далі різко протифранцузька і це відбирає її зворотові в сторону Анґлії по правді всяку вартість, бо всі анґлійські державні мужі годяться в тому, що Франція зі своєю сильною армією не може бути виелімінована з протибільшовицької комбінації. Також тут німецька політика не виказує послідовности.

Шкода — кінчить анонімовий анґлійський політик, — що німці, як видно, не розбираються як слід у складних і зложених проблемах закордонної політики і не мають здібности її робити, хоч їх пильність, упертість, їх систематично розвинена наука, як також їх військові і промислові здобутки є недосяжні. Німецький нарід, якби мав тільки трохи змислу й таланту для закордонної політики, міг би грати в світі кольосальну ролю.

Чеське торжество.

На могилі чехо-словацьких героїв у Зборові.

Від учасника Чсл. торжества в Цеповій дістаємо ще таке доповнення до нашого вчорашнього допису:

Дня 2. липня ц. р. відбулася величава проща около 2.000 представників чехословацького народу на гріб поляглих в 1917 р. чехословацьких героїв у битві з німцями під Цеповою коло Зборова.

Чехословацький нарід, інстинктовно передбачуючи вислід світової війни, змушений брати чинну участь по стороні центральних держав, поступив так, як наказувала йому народня честь і великі державницькі заміри. Полонені москалями чехословаки і ті, що покинули зненавиджені австрійські війська, зорганізували в Росії чехословацький леґіон та спільно з російською армією станули до боротьби за вимріяний ідеал власної держави. В битві під Цеповою коло Зборова дня 2. VII. 1917 р. полягло кілька сот чехословацьких героїв у побідній боротьбі з переважаючими силами німців. Тим славним героям віддав чехословацький нарід у десятиліття їх смерти величаву і зворушаючу пошану.

Дня 1. липня ц. р. в год. 11-ій вночі виїхала зі Львова українська делегація, зложена з 7-ох представників в одностроях, до Зборова з гарним вінцем. На стації в Зборові вилеґітимувала сокільську делеґацію місцева жандармерія. Тим самим поїздом приїхав чехословацький консуль Стіпін зі Львова, чехословацька кольонія зі Львова, деле-

ґації польських товариств, польські соколи і власт. В год. 6-ій рано прийшов спеціяльний поїзд з Праги представників військового штабу Чехословакії з генералом Сировим на чолі, представників чехословацького народу з сенатором А. Прокупеком, президентом Народньої Ради, почетну сотню чехословацької армії з прапором і численні делеґації чехословацького громадянства. В кільканадцять хвилин пізніше надійшов другий поїзд з Кошиць, повний інших чехословацьких делеґацій.

Українське зборівське громадянство зорґанізувало дві делеґації з вінцями, відділ Соколів, Сокілок і пластунів. Делеґація „Сокола-Батька" прилучилася до українського відділу зі Зборова і, не зважаючи на спротиви зборівського старости, займила місце перед самим двірцем, сердечно витаючи надїзджаючих обома поїздами чехословаків. Оклинам: „На здар", „Славно", „Гаразд" не було кінця.

Годину пізніше відїхала делеґація „Сокола-Батька" й українські делеґації зі Зборова разом з чехословаками фірами до Цецової, віддаленої від Зборова на 8 км. І тут зайшов інцидент з місцевою владою, яка конечно хотіла відлучити нас від чехословаків, а підчинити польським відділам і делеґаціям, що рівночасно з приїздом обох чехословацьких поїздів відійшли до Цецової. Українські Соколи і делеґації держалися консеквентно чехословаків.

Дорога зі Зборова до Цецової — це був один тріюмф жовто-блакитного прапору. Всі українські доми в Зборові, майже всі селянські хати в двох по дорозі розложених селах були прикрашені жовто-блакитними хоругвами. Українському комітетові в Зборові і Старшині тамошнього „Сокола" належиться признання за так гарно зорґанізоване привитання чехословацьких гостей на українській зборівській землі.

В Цецовій на високій горі лежить кладбище поляглих в 1917 році. На мурованій і висипаній землею могилі велика чехословацька хоругов розпростерта на середині могили-мавзолею. Надходять делеґації з вінцями: „Сокола-Батька" від Українського Сокільства смерековий вінець з рожами, леліями і гвоздиками з гарною лентою і написом „Поляглим Героям Братнього Чеського Народу"—Українське Сокільство", зборівських українських інституцій з лаврового листя і кільчастого военного посрібнюваного дроту, (цей останній скромний, але дуже гарний) і богато-богато вінців від вдячного чехословацького війська, уряду, президента Масарика, товариств, інституцій і чехословацького народу. Підчас самого торжества делеґація „Сокола-Батька" станула за відділом чехословацьких Соколів, також проти волі місцевої влади, яка хотіла допустити лише трьох її представників до безпосередньої участи в торжестві, бажаючи інших чотирьох вилучити поза огороджене кладбище. Аж по інтервенції місцевого голови „Сокола" у чехословаків українські Соколи станули відділом побіч чехословацьких Соколів.

На саме торжество зложилися: похоронний марш Шопена, жалібні пісні прегарного чехословацького мужеського хору і промови, про які ми вже згадали коротко вчора. Чехословацькі літаки з кількадесять-метрової височини кидали вінці на могилу поляглих героїв. Торжество закінчилося відспіванням чехословацького гимну.

Делеґація „Сокола-Батька" вернула з прегарними споминами про чехословацьку Цецову коло Зборова, щиро пращана українськими зборівськими Соколами, а передовсім місцевим українським парохом і його вельми шановним домом. *Н. Я.*

Наукове еднання.

Зїзд істориків східно-европейських держав і Славянщини.

В днях 27—30 червня відбулася у Варшаві конференція істориків східноевропейських держав і Славянщини, про котрої скликання була свого часу коротка згадка в „Ділі". Ініціятиву до зїзду дало Польське Історичне Товариство з метою утворити наукову кооперацію всіх східно-европейських і славянських історично-наукових інституцій і через те уможливити переведення таких наукових підприємств, які ізза свого обему та коштів переходять сили одного народу чи держави. Участь в конференції зголосило 150 учених, представників академій наук, університетів, наукових установ і товариств. Майже всі зголошені явилися, за виїмком представників Ленінградської та Київської Академії*), котрим радянська влада в останній хвилі відмовила пашпортів. Не приїхав також П. Мілюков, як говорили, зі страху перед атентатом у відплату за Войкова; недугою оправдав свою неприявність проф. Стшиґовський з Відня, але оба ці визначні учені прислали свої реферати, призначені на конференцію. З українців брали участь в нарадах І. Крипякевич і М. Кордуба, як делеґати Наукового Тов. ім. Шевченка, І. Свєнціцкий, як делеґат Національного Музею, І. Огієнко, Р. Смаль-Стоцький і закарпатський українець А. Годінка, як делеґат університету в Печу. Доволі сильно була заступлена російська еміґрація, до котрої прилучився й член Київської Академії Ф. Тарановський, тепер професор на правничому відділі Београдського університету. Крім великого числа славянських учених було чимало представників й інших держав і націй. Дуже поважна була німецька делеґація, до котрої входили М. Фасмер (*Vasmer*), професор славянських мов на Берлінському університеті (наслідник Брікнера), дійсний член Наукового Тов-а ім. Шевченка, К. Штелін (*Staehlin*), проф. історії східної Европи в Берліні, Е. Ганіш з Бреслява, Е. Кайзер і Люквальд з з Данціґа, Шмід з Ґрацу. Анґлію представляв Л. С. Уортен (*Whorton*). Угорщину Е. Люкініч, директор держ. архіву в Будапешті, і І. Меліч, Фінляндію В. І. Мансікка, Латвію Ф. Бальодія, Туреччину Музафер-бей.

Інавґураційне засідання відбулося 27. червня пополудні в авлі Варшавського університету. Промовляли міністер Освіти Добруцький, голова тимчас. заряду Ст. Закшевський (зі Львова), Б. Дембінський (з Позная), а опісля делеґати поодиноких народів виголошували короткі привіти. Відтак конференція поділилася на дві секції: наукову і науково-орґанізаційну, остання з комісіями: а) орґанізаційною, б) зголошених внесень, в) слівника славянських старинностей. До президії цеї останньої комісії вибрано М. Кордубу. Реферати прелеґенти виголошували або в своїй рідній мові (так зробили також оба представники Наукового Тов-а ім. Шевченка), або у французькій мові. Як замітніші реферати в науковій секції згадаємо: президента Краківської Академії *І. Розвадовського:* „Уваги про т. зв. правітчину славянських народів; *А. Флоровського:* Росія і Чехи в історії їхніх культурних та політичних взаємин; *І. Крипякевича:* Сучасний стан української історіографії; *В. І. Мансікки:* Сучасний стан історичних студій в Фінляндії; *В. Новотного* (з Праги): Польсько-литовська кандидатура на чеський престіл в XV. в.; *Тарановського:* Кілька характерних прикмет давного сербського права. В науково-орґанізаційній секції Е. Гомен (з Будапешту) реферував план підставового підручника історії Балканського півострова від найдавніших до найновіших часів. *М. Кордуба* говорив про велике значіння географічних назв для історичних і наукових дослідів і подав план організації систематичної збірки назв з [illegible] Славянщини, котрий після короткої дискусії одобрено і поручено [illegible] зарядові до переведення. *Г. Шмід* (з Ґрацу) мотивував ряд внесень в справі підтримки студій у Німеччині над Східною Европою, а зокрема в справі видавництва монографій з обсягу історії права та господарських відносин східноевропейських земель. Вкінці на словниковій комісії *Ф. Буяк* (зі Львова) розвинув свій план зладження слівника славянських старинностей; для переведення цього пляну вибрано окремий комітет з [illegible] людей.

В годинах свобідних від нарад учасники конґресу звиджували Головний Архів, палату в Лазєнках і королівський замок.

Тут слід підкреслити, що господарі конференції трактували українських делеґатів зовсім на рівні з представниками інших народів та держав і льояльно уагляднювали їх при обсаді вибираних комітетів і комісій. І. Крипякевича вибрано до комітету, що має кермувати працями над слівником славянських старинностей, а М. Кордубу до 7-членного заряду союза наукових установ, котрі займаються плеканням історії. Цей заряд зараз-же уконституувався, вибираючи головою *І. Б. Новака*, проф. з Праги, *І. Рутковського*, проф. з Позназня, секретарем. Дуже важним успіхом участи українських делеґатів в цій конференції треба вважати те, що їм вдалося навязати сердечні взаємини з ріжними славянськими і поза-славянськими ученими, а з [illegible] матиме безперечно дуже корисний вплив на дальший розвиток української історичної науки.

Конференція покінчила свої праці 29-го червня пополудні. На прощальнім засіданні увечері промовляв між іншими й представник Наук. Тов-а ім. Шевченка М. Кордуба, відмічуючи позитивні осягнення конференції. В ночи з 29. на 30-го заграничні гості виїхали до Кракова, щоби оглянути старинности міста.

*) Слід зазначити, що делегати Київської Академії Наук були назначені Л. Беркут і А. Кримський, а не Тимченко і Квітка, як це було подано в „Ділі".

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

К. АНИЩЕНКО.

МИРОНОСНИЦІ.

Від Редакції: **Це незвичайно цікаве оповідання, що малює побут і релігійне життя теперішнього села на Великій Україні передруковуємо з харківського журналу „Червоний Шлях".**

I.

В ярах, над річкою, хутором починається село. За хутором, на вигоні, тополі коло школи й сама школа біліє проміж деревом, а ще далі посеред оселі — церква. Через село, з гори на гору, йде битий шлях у вербах, з Києва на Запоріжжя, й упоперек села — „лапацьонська стежка": від пароходу до заводу.

А зпід гори, де стоїть бабина Вівдина хата, можна побачити й другий світ: Козацький ліс з Переправкою, якраз те саме місце, де колись, поділивши Україну, межували Польща та Москва; за Переправкою, на підгірі, через колишне „панське", хатки й хатки, аж до самісінького заводу. Коло заводу — ліс-темник і завод курить величезну люльку — зранку до вечора смалить небесне склепіння. А в цей бік до Дніпра, теж хороше: оте бідолашне Пісчане, що спалило й пограбувало завод, але здалеку, як виписане. Ізза долинських гір, у вербах над шляхом, випирають землю встромлені хрести долинської церкви... На шпилях — вітряки нерухомо жуками рогатими стоять або мелють...

Було, як вийде баба Вівдя на свою гору, то хреста на себе покладе, вклониться: рідній церкві тричі, долинській тричі, русачівській тричі...

А сьогодні й хреста не клала й поклони не била...

Заклопотана, стурбована щось шепотіла своїй подрузі, Онисьці, а коли сіли на самісінькому шпилі та озирнулись, — чи немає де ушей, тоді тільки Вівдя й почала:

— Ото як зайшло воно в хату, таке-ж обдерте та худе, — аж затрусилась я. До чого то Господь припускає наругу над своїми слугами. Воно-ж похрестило хату та й каже: „Удовице Вівде, готуйся і ти в далеку дорогу"*. — „О! чогож бо то мені готуватись? За вашими молитвами ще потупаємо. Будьте ласкаві, сідайте батюшко..." — „Не все ти, мудра удовице, зробила, щоб перейти на той бік, до покійного свого чоловіка Дмитра". — „А чогож це я не зробила? Хай вже Господь простить, коли щось проґавила". — „Великі твої заслуги в небесах, а одної немає: не ходила в мироносицях". Одказую:

— Справді — не ходила. А чого не ходила? Тож один раз на год, в мироносну неділю, ходять в мироносицях. Та хто ходить? Году-год Мотря Кабаниха, Секлета Шовкуненкова, Пріська Палієва та баби з Пісчаного: нанесуть і печеного і вареного. А в мене — вдовине щастя: немa з чим. Ну й не добивалась у ті мироносиці. Міркувала собі, що вже час і мені потрудитись ради спасення душі — так недостатки-ж наші...

А тут сам батюшка про цю справу нагадав. Зраділа я й кажу:

— Ой, Господи, раднішаб я — так недостатки мої... Я-ж ота сама пролетарія репана...

— Не турбуйся, Вівде; Господь приймає всяку жертву. Що маєш, те й принеси. Цей год у тебе на шпилику добрий горох вродився— принеси мені клуночок. Хочу гороху посіяти. Такий час настав: немає снаги моєї — повстали діяволові наймити на церкву божу. Знаєш: церковну землю поділили, з цілого попового поля клаптика мені не дали; кращу хату взяли під ячейку ту чортячу, а в церкву ходять не молитись, а послухати, чи не скажу я чого супротив комуни. Я вже мовчу. Колиб я був ще з ваших людей, якось би гарикався. А то з далекої півночи найсвятіший патріярх послав мене у ваш край... Раніше на мене гавкали українці: геть кацапського попа, давай нам українця. Пересидів цю скруту. Тепер вся громада в один голос: „геть дурисвітів — зачинимо церкву". Це вже співають тіж таки українці, що остаточно погубили свою душу... Мовчу, пари з рота не пускаю, бо здавалось, не все пропало: у раді, на зборні, чоловіки про комуну патякають, а женщини-богомолиці до церкви йдуть — жертви Господеві несуть: батьків-матерів поминають, а той й молебна — за здоровя якогось-там червоного [illegible] їна... Зціплю зуби, а правлю, [illegible] треба. Ну та й це луснуло: приїхала з Києва діяволиця стрижена, [illegible] ламутила непорочні душі. Я [illegible] чу. Але бачу і жінки обходять [illegible] кву... Вже нащо було благочестиві бабки з Пісчаної, чи то з вашого хутора, а й то рідко навідуються до церкви. А коли до престолу господнього з часточкою преться [illegible] кась моргуха, то знаю: не [illegible] йде, каїнове кодло, а поглядіти, що-то діється на жертовнику [illegible] тому.

— Ой, і не кажіть! Лоба не перехреститъ! Вирячить баньки...

— Так, Вівде, так. Повне [illegible] щення господнє. Рядись-же, Вівде, в мироносиці до тіла Христового, бо прибув мені у сні од святого патріярха гонець і сказав: „Збери овець своїх і жди..."

А Петро мій з печи (прийшов з заводу і спав собі на печі): — Батюшко, а мені можна [illegible] вашої купи?

Батюшка од несподіванки аж [illegible] кались.

— Ні, — кажуть, — ти [illegible] Христу. Петро-ж своє: — І [illegible] святий отець, за чортові наймити. І де той чорт? Пішов би до нього в найми. — Схаменись, сину! — [illegible] тім світі побачиш! — [illegible] та й почвалав собі: таке худе, таке обдерте, аж жаль мене взяв. [illegible]

— Сину, сину, — кажу до Петра, — що ти собі думаєш?

(Далі буде).

* На той світ: умирати. Авт.

Виборчі висліди.

РОГАТИН

Перейшла в цілости ліста бльоку. З IV. кола вибрано 4 українців, 4 поляків і 4 жидів, з III. — 12 українців, з II. — 12 жидів, з I. — 12 поляків. Таким чином всі три нац. групи мають у новій раді по 16. представників.

СОЛОТВИНА.

Вибори до міської ради закінчені. Перейшла ліста бльоку.

ПІДВОЛОЧИСЬКА.

Вибрано 26 жидів, 9 поляків і 5 українців, а саме: в IV. колі 8 жидів, 1 українця, в III. колі 9 жидів, 1 поляка й 1 поляка, в II. колі 9 жидів, 1 українця, в I. колі 7 поляків, 3 українців.

ЖАБЄ.

Переведені до громадської ради вибори дали такий вислід: 26 українців, 17 жидів, 5 поляків.

БОРИСЛАВ.

При виборах до IV. кола перейшла ліста бльоку. На 9.000 управнених голосувало тільки 2.300 осіб.

СТАНИСЛАВІВЩИНА.

На всіх 48 наших радних у селі Викторові, однім з найсвідоміших українських сіл, вибрано 10 жінок.

ЛЬВІВЩИНА.

В **Лисиничах** перейшла вповні українська ліста, на якій побіч 22 українців поставлено добровільно 1 поляка й 1 жида. Це вивело з рівноваги місцеву вшехпольську учительку, яка з пересердя рвала на собі волосся і відгрожувалася на всі сторони. Ми цікаві, чи поляки хоч в одній місцевости відступили українцям якій мандат? **Виборець.**

В **Кугаєві** наслідком ріжних виборчих штучок вибрано до ради 2 поляків, зрештою переведено вибір самих українців.

ЖОВКІВЩИНА.

В **Жовтанцях** відбувалися вибори три дні. Голосувало тільки 36 прц. управнених. Вибрано 30 українців і 10 поляків, крім того один поляк входить до ради як виріліст. Поляки вибрані головно жидівськими голосами.

РАДЕХІВЩИНА.

В **Сушні** пішли вибори по думці довірочної наради. Вибрано 30 чесних громадян-українців, 1 римо-кат. українця й 1 „почцівого русіна", які перейшли польськими голосами.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Не марнуйте чеків „Просвіти".

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Виборчий рух.

КОМАРНЯНЩИНА.

В дні 12. червня ц. р. на довірочній нараді УНДО. в **Якимчицях** сель-роб Стасюк горлав, що він бореться проти українського і польського фашизму, які будьто покумалися разом у Варшаві (де, хто, з ким і коли — не міг сказати). Також у дописях до „Волі Народа" і „Світла", воданих з Якимчиць-Кліцка, смаровано терпеливий папір, що ундівці, мовляв, знюхуються з поляками в справі надходячих виборів до громад. Але небавком усі ці побрехоньки спалахнули як пурхавки, а українське село наглядно побачило, хто саме його цинічно зраджує і хто народові силоміць затягає ярмо на шию. Дня 21. червня ц. р. при виборах до громадської ради в Якимчицях-Кліцку пішли наші ліві і праві сель-роби солідарно одною лавою не з українським селянським трудовим народом, але з польськими буржуями в I., II. і III. колі з одинокою метою: повалити ненависних їм українських націоналістів, а перш усього заслуженого громадянина Гриця Тершаківця. Хоча численними фірами звозили вони в таємний спосіб зєднаних собі виборців, то національний табор побідив у 3. і 4. колі; в першім колі, завдяки голосові нашого „лівого", поляки побідили всього одним голосом. Той один голос отворив очі багатьом збаламученим селянам, хто їм брат, а хто ворог і непрошений сват. Цікаве при тому, що головним дорадником сель-робів був ніхто інший, а місцевий вшехполяк-україножер учитель, який також і помагав відтак вимайстровувати протест проти спільних ворогів: українців-націоналістів з 3.го і 4-го кола. Слід іще додати, що в 3-му колі голос повновласника „Товаржиства Шкоули Людовей" упав на наших „лівих".

Новий проект зміни виборчої ординації.

Варшава, 5. липня 1927.

Вчора дістали члени соймової конституційної комісії проект виборчої ординації у новій редакції пос. Попеля (НПР.) з урахуванням усяких змін і поправок. Він представляється ось як: 1) виборці з цілої держави вибирають 420 послів, з того 348 припадає на виборчі округи, а 72 на державні лісти. Число мандатів остає без зміни у виборчих округах від 1 до 48, а далі в окрузі Львів (50) і в округах 63 та 64. В інших виборчих округах число мандатів нормує проект ось як: округи 49 (Самбір) і 51 (Львів повіт) творять один виборч. округ, що дасть 11 мандатів, замісць дотеперішних 15; тернопільського округа не лучиться з ніяким другим, але зате скількість мандатів у ньому зменшується з 10 на 7. Дотеперішні округи: Ковель, Луцьк, Кремянець творять один округ і будуть мати замість 16 лише 10 мандатів. Золочівський округ теж не лучиться з ніяким іншим, але число мандатів у ньому поменшується з 9 на 7. Округи Берестъ і Пинськ створять теж один округ з 8 мандатами, замісць дотеперішніх 10. Округи 61 і 62 теж лучаться і матимуть замісць 16 лише 9 мандатів.

На основі 2 статті того законопроекту вибирають у цілій державі 105 сенаторів, а в тому 87 з окружних виборчих ліст і 18 з державної лісти. Число сенаторських мандатів не зміняється в ніякім окрузі крім східно-галицьких і т. зв. „кресових" воєвідств, а саме львівське воєвідство вибирає 6 сенаторів, станиславівське 3, тернопільське 4, волинське 4, поліське 2, новогродське 3.

На основі точки 3 названого проекту найбільше повновласники трьох окружних кандидатських ліст можуть зголошувати на руки голови окружної виборчої комісії письменну заяву про те, що вони творять звязок ліст. Ці лісти будуть мати супроти інших ліст право одної лісти. Внутрішний розподіл мандатів поміж лісти, які створили виборчий звязок (бльок або союз) буде відбуватися на основі приписів 90. статті виборчої ординації до сойму. Заява про союз ліст мусить бути зголошена 14 днів перед виборами.

Стаття 4 проекту каже, що при поділі мандатів з державних ліст неуогляднеными будуть державні лісти таких виборчих груп, які прилучені до відносної державної лісти, не вибрали з окружних ліст на території цілої держави своїх послів бодай у чотирох виборчих округах, зглядно сенаторів бодай у двох виборчих округах.

Таким чином теперішній проект зменшує число мандатів на терені східно-галицьких воєвідств о цілих 12, на Волині о 6, на Поліссі о 2, а на інших територіях „кресів" 4. Східньо-галицькі воєвідства а також північно східні (тобто ті на українській і білоруській території) тратять до сенату по одному мандатові. За основу своїх обрахунків узяв автор проекту щодо східних воєвідств відсоткове відношення голосів відданих у часі виборів до сойму та сенату в 1922 р. Відношення це унагляднюється цифрою 59 відс. голосуючих. Звідси то й беруться редукції посольських і сенаторських мандатів.

Цікаве, що в деяких центральних польських виборчих округах число голосуючих у 1922 р. виносило 50 відс., а у Вильні 57, але в тих округах пос. Попель чомусь не зважився поменшувати числа мандатів.

Уряд вніс до сойму 60 декретів.

Дня 4. ц. м. в 11. год. перед полуднем прибув до соймової канцелярії правний дорадник Президії Ради Міністрів д-р Пєнтак і зложив маршалкові 60 декретів президента Польщі, виданих на основі уповноважень, а між ними і пресовий декрет з дня 10. травня ц. р. Згідно з конституцією ті декрети мали бути внесені до сойму протягом 14 днів від початку сесії. Саме того дня проходив речинець.

Наслідник Войкова.

Радянський уряд уже другий раз запропонував членові колегії народнього комісаріяту заграничних справ Стемяковові становище представника СРСР. у Варшаві. Стомоняков правдоподібно це становище прийме.

Посол Патек у Варшаві.

В понеділок, 4. ц. м. прибув до Варшави польський посол у Москві, Патек. В розмовах з журналістами Патек заявив, що його останні розмови з Чічеріном посунули наперед справу переговорів, які моглиби довести до порозуміння, а навіть до заключення договору про пакт неагресії.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє число (147) „Діла" поліція сконфіскувала. Що саме підпало конфіскаті, досі не знаємо, бо після обовязуючого нового пресового закону поліція може подати причину конфіскати аж до 24 годин від часу „заняття" часопису. Супроти цього вчорашнє число вийде щойно сьогодні і то пізніще від сьогоднішнього числа.

Шкільні справи.

Подання в справі учительських посад треба вносити не далі як до 8 ц. м., долучуючи оригінальні документи. На одержані місця учителів першенство мають абсольвенти державних семинарій, потім екстерністи, що доповнювали гімназійну матуру в семинарах, далі абсольвенти приватних семинарів з повними, а по них з неповними правами, а аж вкінці екстерністи.

У мужеських та самостійних школах першенство мають мущини.

Кандидати з приватних шкіл не мають виглядів у львівському шкільному окрузі.

Таке оповіщує Кураторія Л. О. Ш. вслід за розпорядком міністерства В. і Пр. Варт спитати: коли це так, то куди наші кандидати мають дітися? Для них повинні бути застережені місця у львівській шкільній окрузі навіть перед державними абсольвентами другої народности, бож значна більшість народніх шкіл тут українська. При тім одна замітка: в передсінку Кураторії побіч тої оповістки висить завив польського учительського союзу, щоби в усяких учительських справах учителі оберталися до нього. Думаємо, що і наша „Взаїмна Поміч українського учительства" могла би зажадати поміщення своєї оповістки в Кураторії, а далі наші посли-учителі повинні так ревно, як їх польські товариші занятися також персональними справами учителів, бо як учителів-українців не стане, то і українська мова в школах нам не поможе.

З Торгов. Школи Тов. „Просвіта" у Львові.

На однорічний торговельний курс у Торг. Школі Т-ва „Просвіта" (вул. Корнюктів ч. 1) з початком шкільного року 1926-27 ходило 48 слухачів (-чок). Курс покінчило 37, а саме: Бандрівський Степан, Боднар Теодор, Букало Семен, Василик Іван, Вітик Іван, Ганкевич Марія (з д. добр. пост.), Гафткович Володим., Гладкий Орест (з д. добр.), Горечко Андрій, Грещак Іван, Долганик Ілля, Карпінська Софія, Квасниця Дмитро (з д. добр.), Клецан Казимир (з д. добр.), Корецький Степан (з д. добр.), Костирка Олександер, Кульчицький Лев, Ласка Василь (з д. добр.), Лісевич Луць, Мацех Андрій (з д. добр.), Павлик Іван (з д. добр.), Павлик Ольга, Пиванський Лука (з д. добр.), Пиріг Василь, Подолюк Лев, Ракоча Анна (з д. добр.), Рижий Остап, Рудницький Евген, Тесля Яків, Трусевич Семен (з д. добр.), Тусевич Павлина, Угрин Микола, Хомяк Михайло (з д. добр.), Чорник Степан (з д. добр.), Шмігель Григорій, Щуровський Степан, Щибор Захар (з д. добр.). Одночасно відбувся там кінцевий іспит на курсі «бітуріентів» і в 3-літній школі. З записаних з почат. ком шк. року 1926-27 — 23 учеників (-ць) свідоцтва укінчення школи одержало 22 учеників (-ць), а саме: Боднарчук Петро, Кучко Ангелина, Вертипорох Богдан Ів., Галамай Остап, Ганушевський Теофіль, Габа Володимир, Ґелетюк Олекса, Кіт Станислав, Кисіль Олена, Марущак Димитро, Мельничук Володислав, Микульчик Роман, Пришляк Ірина, Семків Теодор, Семен Михайло, Теодорович Лідія, Телішевський Іван, Телішевський Кость, Тучин Іван Володимир, Цьонка Володим., Шведик Володимир, Яворський Осип.

Торговельна Школа в Познані.

Ті, що хотіли би студіювати на Високій Торговельній Школі в Познані (*Wyższa Szkoła Handlowa, Poznań Aleje Marcinkowskiego l. 3.*) мусять внести прохання найдальше до 8. жовтня 1927 р. До подання треба залучити: свідоцтво зрілости, метрику і свідоцтво моральности, коли хтось мав перерву по іспиті зрілости. Річна оплата 300 зол.

НОВИНКИ.

— **Примхи температури.** Після градової катастрофи у Львові, вирішуло дуже прикре питання' хто має платити за побиті шиби? Закон відповідає: власники домів. Песимісти вичитали десь пророцтво метеорольогів, що такий град ще повториться цього літа. На щастя, метеорольогія є до нині наукою змінною як цьогорічна погода. Але якби град знущався над нами ще раз, треба буде піти за прикладом південних народів і лаштувати при вікнах зверхні віконниці. Одночасно з нашою бурею вітер гуляв над Берліном і в околиці, вириваючи дерева. А в Шікаго 30 людей померло наслідком спеки.

— **Нові дипльоми.** Іван Коробейко родом з Бережан та Дмитро Марців родом зі Соколик пов. Турка одержали 28. червня 1927 р. у Масариковім університеті в Берні титул докторів прав.

— **Слідство в справі смерти Щербаківського.** Київська секція учених, розслідивши обставини трагічної смерти Щербаківського рішила допомогти органам слідства у розясненні справи; по. на рішила домагатись, щоби, заки слідство не буде скінчене, звільнено теперішнього директора істор. музею Винницького.

— **Бандитизм.** Два митні стражники з Татарова вбили митного комісаря з Яблониці, Шульца, ограбивши його з грошей призначених для урядовців митної сторожі. Убийники Брось і Бахерек помстились за втрату посади або злакомились на гроші. Перший з них, коли мали його ціймати застрілився. Біля Обертина

трьох опришків напало на трьох купців, що мали при собі 1000 дол. Один купець убитий на місці, двох померло у шпиталі від куль. Тільки гроші врятовані, тому, що опришки втікли сполохані. Легша форма бандитизму виглядає у Львові так: над ранком приходять два пяні добродії до кавярні „Республики" і кажуть дати собі пити; коли кельнери виправдуються, що час продажі минув, гості бють шиби і зеркала, мов град, а навіть так само гостро стріляють з револьверів.

— **З людського звіринця.** Арештували у Львові гарного каменичного сторожа, Василя Гаха, який удержуючи зносини із своєю малолітньою пасербицею (за згодою своєї жінки!) знущався над нею і погрожував, що вбе її. У селі Баковицях парубок Василь Коник кохав без памяти дівчину із сусіднього села Мельниківну, яка про це не хотіла знати. Тому пішов до славної ворожки Колесникової за „любистком" для вибраної. Дівчина любисток випила, але була надалі холодна. Тоді Мельник з двома побратимами до помочі звязав ворожку нотузами і силоміць влив їй у горло велику порцію ріжних її любистків. Усю цю народню песу буде критично аналізувати суд.

— **Львівський міський театр званий „Великим"** з огляду на свою будівлю переживає відавна матеріяльну крізу. Місто доплачує до нього великі гроші. Два місяці тому міська рада розписала конкурс на його аренду. Зголосилось кількох кандидатів, з яких деякі виступали як спілка трьох-чотирох імен. Але львівський маґістрат в останній мент таки роздумався. Рішив, що театр буде йти найкраще під його контролею. Тому вибрав директором театру не-львовянина мецената мистецтва Тчінського, який, як вірить, зможе високим художнім рівнем театру видержати суперництво з кінами.

— **Щастя та нещастя міліонера.** У Льондоні отруївся хльороформом один з найбільших фінансових потентатів Англії, Джемс Уайт, якого всі вважали дитиною щастя. Як 20-літній парубок він був робітником, що передавав при будові цеглу. З ощаджених грошей узяв в аренду провінціональний цирк, а потім два провінціональні театри. Від них перейшов до будови передміських домиків і опустілі поля перемінив у квітники довкола віль. Згодом його нахил до спорту казав йому організувати великанські боксові змагання, на яких заробив міліони. Навіть рулетка у Монте Карльо служила йому і він „розбив" її банк. Ще два роки тому купив за 300.000 фунт. будівлю виставки у Вемблі. Аж біржа підорвала його щастя. Щоби рятуватись, він продавав свої віллі, дорогоцінні образи, а навіть перегонові коні. Все це не помогло. Він шукав ратунку в картах, і ці зрадили його. У день самовбивства він програв у клюбі 30.000 фунт., на які виставив чек. Він знав, чого не знав ще ніхто: що банк не виплатить на його підпис нічого. Уайт, міліярдер, полишив півтора міл. довгу, зруйнувавши сотки людей і фірм, які вірили його щастю, впливам і кишені.

— **Світова всячина.** Помер у Берліні у 60 р. критик літ. і мистецтва д-р Юлій Еліяс, який видав збірні твори Ібсена. — Померла внучка великого Велінґтона, княжна В. — Поет д'Аннунціо, який підчас війни вславився своїми летами над Фіюме, де скидав проклямації, має намір теж перелетіти через Атлантик. — Другий великий поет: Кльодель, призначений недавно франц. послом у Вашинґтоні має доказати ще більшої штуки: провести переговори з амер. урядом про підписання з Францією умови довічного миру. — У Льонґбіч (Каліфорнія) пожежа знищила пять нафтових збірників на міліон дол. — Німецькі соціялісти внесли в парлямент проект, щоби припинити виплату пенсії тим військовим і цивільним особам, які брали участь у 1920 р. у „путчі" Каппа. — Столиця Монголії Ургу не є дуже безпечним містом: відділ бандитів віхав туди і розграбив усю купецьку частину, вбивши чимало мешканців. — У Ню-Йорку вдерлися нишком до хати міліярдера Ліма якісь „кельнери" і пошкодили йому дорогоцінні предмети та образи на міліон дол. з помсти — як заявили на поліції — що він у ресторанах завсіди мало давав „на пиво". — З Ню-Йорку віїхало 10 пароплавів в Европу з 13.000 туристами.

Зі спорту.

Україна II. — Зоря I. 9:1 (3:0).

Змагання закінчилося заслуженою перемогою України II., що весь час обдавала ворота Зорі. Заінтересовання змаганням мале, публики обмаль. Якби не реміснича моторність, то видалось не буде доволі. Судиввав п. Жарський.

Відозви і комунікати.

До філій, читалень, членів „Просвіти" і до всього громадянства!

Здається, що вибираємо найбільше невідповідний час для нашої відозви. А проте попробуємо звернути завдання Товариства „Просвіта" і пошукати якнайбільше охочих людей, котрі схотять прийти двойому освітньому Товариству в допомогу. Перед Товариством „Просвіта" дуже високе завдання: **допомогти кожній одиниці народу стати самодіяльно свідомим своїх обовязків і прав громадянином і в спілці таких-же самих громадян віддати своє знання і сили на найкраще й людське істнування і життя власної національної спільноти.**

Це безмежно велика і тяжка робота: вона мусить мати на увазі цілий нарід і його потреби. Тому кожний день ставить до Товариства щораз нові, щораз більші вимоги. Цим вимогам можна відповісти тільки при діяльній співпраці і жертвенности всього свідомого громадянства без ріжниці.

Культурно-освітна праця в кожній своїй ділянці: дошкільній, шкільній і позашкільній є дуже коштовна. Богаті народи, за котрими вже довга традиція організованої праці, й вони нарікають на недостачу засобів для ведення цеї роботи. Яким отже важким мусить бути істнування українських культурних товариств? Якими великими нераз жертвами ми мусимо оплачувати і той вислід праці, який є у нас? А проте ще й тепер доводиться стрічати у нас людей, котрі стають здивовані тим, що Товариство „Просвіта" находиться під гнетом довгів, які зростають і не позволяють розвивати діяльности як слід.

В останньому часі звернувся був Гол. Виділ Товариства „Просвіта" обіжним письмом до своїх філій й читалень з закликом до всіх філіяльних і читальняних виділів, аматорських гуртків та хорів, щоб поспішили Товариству „Просвіта" в допомогу одноразовим датком, від філії не менше як 100 зол., від читалень і кооператив не менше як 20 зол., задля створення фонду, який звільнив би Товариство з дотеперішніх тягарів, що гальмують освітню роботу, та позволив повести глибоку працю. Тим самим обіжним письмом візвано все громадянство, в першій мірі цю частину, що є згуртована біля просвітних установ, до діяльної допомоги задля зібрання жертв. Письмо вислано ще в місяці квітні. А до нині відгукнулися 4 філії і 10 читалень, які зложили жаданий від них даток! З признанням належить зазначити, що **філія „Просвіти" в Тернополі зложила на названу ціль 10 амер. долярів, а читальня на Личаківській дільниці Львова 50 зол.** А де решта? Де 80 філій, де 2690 читалень? Чому виділи філій і читалень не спішать з потрібною поміччю? Крайня пора зрозуміти, що належне вивінування „Просвіти" лежить в інтересі всього громадянства. Вина тут виділів, інтелігентної громади, свідомого селянства на місцях. Донині нема бажаного зрозуміння вимог хвилі. Таке поступовання зроджує і скріплює непотрібний і шкідливий розлам в народі як цілому.

Та ціллю нашої нової відозви не є, щоби ще раз пригадати потребу жертви. Бо й успіх не залежить від відозви, хоч як горячо і як доцільно зложеної. Ми певні, колиб поведено всюди належно працю і колиб ми всюди найшли розуміння потреб, то вистарчалоб одно зарядження, одна коротка пригадка, — і потрібні засоби знайшлисяби. Зважмо, що цілий буджет Товариства „Просвіта" не доходить навіть чверти міліона золотих, себто іншими словами, потреба, щоби 250.000 осіб зложили на цілі Товариства по одному золотому в році!

Нам важне, щоб теперішній вакаційний час використати для поведення ширової акції за популяризацією задань Товариства „Просвіта", за поширенням розуміння його великих потреб. Три тисячі, а може й більше тільки самої високошкільної молоді найдеться в найближчих днях по наших селах. Богато людей старшого віку приїде в тому часі на наші села для відпочинку, щоб зачерпнути повітря і свіжих сил. Тут прийдеться їм усім стрінутися з нашими сільськими установами, читальнями, кооперативами, руханковими товариствами, тощо. Доведеться їм побачити життя-буття цих організацій, приглянутися їхньому розвиткові або занепадові, побачити наявно розуміння завдань.

Тому в першу чергу слід їм самим ознайомитися докладно з головними завданнями поодиноких товариств. Слід увійти в порозуміння з виділами, радами товариств, з поодинокими членами, в першу чергу з молоддю, вислухати їхніх бажань і старатися по власним силам і відповідно до власного розуміння бодай у малій мірі задоволити їхні бажання. А буде тих бажань чимало. Забажають вони і голосних читань, рефератів, відчитів, викладів, помочі в організованні свят, аматорських вистав, концертів, руханкових вправ, фестинів. Попросять заглянути до бібліотек, порадити, які книжки закупити, як їх позичати, як виховувати розумно читача. Може звернуться з запитами в справі освітніх гуртків, курсів для неписьменних і для малописьменних. Звернуться зі своїми болями і турботами, своїми сумнівами і своїми радощами, покажуть свої досягнення, уведуть в саме діяльне життя, в його головний осередок і дадуть усім стільки задоволення, стільки віри у власні сили і змагання, що той короткий побут серед душі населення, у горячці твердої роботи, покріпить більше на силах, ніж змарнування часу на бездільний відпочинок.

Вкінці Головний Виділ Товариства має цю певність, що в цьому короткому часі можна буде й перевести жертви на цілі Товариства. У вакаційному часі найкраща нагода на уладжування аматорських вистав та фестинів. Тому Головний Виділ піддає думку, щоб задля переведення жертв кожна філія і кожна читальня уладила або одну виставу або один фестин, з яких чистий дохід відійшов би до каси Головного Товариства. В цьому ділі може віддати найбільшу поміч вся молодь, а навіть і старше громадянство, що в найближчих днях по наших селах опиниться.

В надії, що наша відозва не остане без успіху, кінчимо її з бажанням, щоб намічена праця увінчалася бажаним вислідом, а Тов-о „Просвіта" в найближчою осінно-зимовою порою могло приступити до глибокої, інтензивної освітньої роботи.

У Львові, дня 28. червня 1927.

За Головний Виділ Т-ва „Просвіта":
М. Галущинський, гол. В. Мудрий секр.

В Справі будови шпиталю „Народної Лічниці" у Львові.

До Українського Громадянства!

Товариство „Народня Лічниця", яке рік-річно стільки хорим і терплячим приносить облегчення й освободження від ріжних недуг та терпінь, наміряє зробити один крок наперід у своїй розбудові: **вона хоче збудувати свій шпиталь.** Завдяки княжому дарові свого протектора Митрополита Шептицького, набула „Нар. Лічниця" на власність цілу реальність при вул. П. Скарги ч. 4. з площею, дуже пригожою на ту ціль. Досі „Нар. Лічниця" тяжче хорих приймати не може, більших операцій годі там робити, бо нема приміщення для хорих. У львівських шпиталях постійно бракує місця і богато хорих, навіть приїзжих, мусять з нічим вертати домів. І загалом число шпитальних ліжок на наших землях далеко не відповідає потребі. Українських інвалідів приймають до державних шпиталів дуже тяжко. А незаперечним обовязком нашої національної чести є як можна найкраще лікувати рани й облекшувати життя жертвам нашої визвольної війни. Наші лікарські круги, які можуть і хотіли би працювати науково, відчувають болючо недостачу наукового варстату до праці. І нашим медикам та молодим лікарям ставлять при приниманню на практику до державних шпиталів щораз більші труднощі.

Управа „Народньої Лічниці" переконана, що тільки негайна будова українського шпиталю у Львові може зарадити цим лихам і вона задумує, бодай в році 25-літнього ювилею заснування „Лічниці" (1928), розпочати будову. Отоже тим живіше й обильніше повинно Українське Громадянство складати датки на цю будову і тим способом причинитися до звеличення ювилею такої потрібної і богатої у висліди установи. Взірцем повинні для нас стати жиди, що, не оглядаючись на держ. шпиталі, побудували давно свій шпиталь і вивінували його вже по війні так богато, що він своїм урядженням перевищає значно державні шпиталі.

Для підтримки намірів „Лічниці" піднявся гурток учеників школи У. П. Т. на Левандівці під проводом дир. В. Манька устроїти низку вечерів танків у Львові і по провінції. Цей гурток вийшов зі школи Авраменка і може вдоволити якнайвибагливіші вимоги. Чистий дохід із цеї імпрези припаде на будову українського шпиталю у Львові, 15 прц. з того призначений на „Рідну Школу". Тому Управа „Нар. Лічниці" не сумнівається, що кому дороге піднесення стану здоровля нашого народу, кому лежить на серці не лише його культура, але й фізична обнова, той поспішить на ці вечері аби докинути і свою лепту на таку величну ціль.

Зокрема Управа „Нар. Лічниці" відкликується до всіх наших установ, себто філій і читалень „Просвіти", кружків „Рідної Школи", кооператив і т. п., аби я вони піддержали зусилля гуртка учеників з Левандівки й аби всюди відступали свої салі безплатно на вечері танків, щоб таким способом піти назустріч ідеї будови українського шпиталю у Львові.

Львів, у липні 1927.

ЗА УПРАВУ „НАРОДНЬОЇ ЛІЧНИЦІ":
Д-р Мирон Вахнянин, голова; *о. В. Томович*, заст. голови; *д-р Евген Бурачинський*, за Дирекцію.

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ:

Леся Українка: Блакитна троянда, драма. Бояриня, драма. Жаль, повість. Над морем, оповідання. Погана жінка Хусова, драма. Вавилонський полон, На руїнах, драм. поема.

Ів. Нечуй-Левицький: Микола Джеря, повість. Дві Московки, опов. Гориславська ніч, опов. Баба Параска та Баба Палажка. Біда бабі Палажці Соловісі.

(Усі перевидані в „Загальній Бібліотеці" „Українською Накладнею" в Лайпцігу).

Теодор Григорович: Великий збірник колядок і щедрівок з нотами. Українська Накладня, Ляйпціг, ст. 148.

Jaroslaw Papousek: Zborov, Praha, 1921, ст. 104.

Jaroslav Papousek: Bitva u Zborova, Praha, 1921 ст. 32.

D-r. J. Kudela: O slavne bitve u Zborova, Praha, 1922, ст. 20.

Pamatce Zborova 1917—1927. Praha. 1927, ст. 127.

ЛІТО. Читаночка для молоді. Зложив В. Радзикевич. Накладом „Рідної Школи", Львів 1927.

ОСІНЬ Читанка для молоді. Зложив В. Радзикевич. Накл. Рідної Школи, Львів 1927.

ЖУРНАЛИ:

ЛІТ.-НАУК.-ВІСТНИК, кн. VII—VIII. липень-серпень. Зміст: Є. Маланюк: З „Варягів". Наталя Лівицька: I. У Короля Юрія, II. Карлів міст, III. Весна. Нарцис Лукіянович: Пеан Дажбогові. С. Левченко: Візія. М. Черемшина: Моя біографія. Р. Драган: Без наголовка, Дама, Туга за гордістю, За плугом, Додому. Наталя Королева: Вітраж. Максим Рильський: „*", Звірі. М. Зеров: Праосінь. Мих. Драй-хмара: Ласкавий серпень. Е. Плужник: Мале хлопя. Л. Фальковський: Цикль „Минуле". М. Терещенко: Зневіреним. Вол. Сосюра: Так мрячно ввечері. Герман Зудерман: Наймичка. А. Карашевич: Світання. Д-р Ст. Смаль-Стоцький: „Чигирин". Юрій Липа: Україна в сучасній польській літературі. А. Карашевич: Ранкове. І. Гончаренко: Андре Жід. Дм. Донцов: Марко Черемшина. А. Карашевич: Що весни. Юрій Липа: „*". Борис Гомзин: Мандрівник. П. Карманський: Останні Могикане, „*". Р. Вагнер: На прощу до Бетговена, Бібліографія, Нові книжки.

НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА, ч. VI. червень. Прага. Зміст: Ол. Бабій: Ще про польонофільство. Інж. Дм. Андрієвський: Іспит сумління. В. Мартинець: Синдикалізм як нова форма суспільного господарства. Др. Ст. Ніжанківський: За Українською Галицькою Армією.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.
Ходорів
6. VII. Життя Людини. 4—5

Народня Лічниця у Львові, при співучасти учеників „Рідної Школи" в Левандівці, уряджує в чит. „Просвіти" на Богданівці дня 7. VII. і на Левандівці дня 9. VII. 1927 о год. 7·30 веч. балет українських нац. танків 1—1

На „Рідну Школу" зложили ВП. Т-во „Завзята Туристична Пятка" квоту 60·45 зол., Яворська Марія 1 ам. дол., який зложив п. Бриндас замість квітів на закінчення шкільного року. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.